

112
1
14

101



MILITAIRE INLICHTINGENDIENST



COMPAGNIE



Deze week een tweetal artikelen over gebieden waar Nederlandse militairen een rol vervullen in het kader van de Verenigde Naties. In de eerste plaats natuurlijk het artikel over Joegoslavië, maar deze week opnieuw aandacht voor Oeganda/ Rwanda.

In "Op de korrel" gaat sgt Jacobs in op de M-87 ORKAN MLRS. En dit is wederom een voertuig dat in het voormalig Joegoslavië in gebruik is.

In dit nummer:

Update Joegoslavië	pagina 02
Oeganda/ Rwanda	pagina 05
Op de korrel	pagina 06
Colofon	pagina 08
Bijlage A	pagina 09
Bijlage B	pagina 10

VN/EG vredesplan

De onderhandelingen over het jongste VN/EG vredesplan staan op het moment op een laag pitje. Na het weigeren van de Bosnische president Izetbegovic om het vredesplan in zijn huidige vorm te erkennen, was er geen reden meer om de verschillende partijen, Moslims, Bosnische Kroaten en Bosnische Serven, bij elkaar te roepen. Het vredesplan voorziet, zoals waarschijnlijk bekend, in het opdelen van Bosnië-Herzegovina in drie etnische mini-staten. Gezamenlijk vormen deze staatjes een unie, waarbij de mogelijkheid wordt geboden aan de afzonderlijke staten om zich ter zijner tijd hieruit terug te trekken en zich eventueel aan te sluiten bij Servië of Kroatië. Er bestond echter nog een klein beetje hoop op het succesvol afsluiten van de onderhandelingen over het vredesplan. De Bosnische Kroaten hadden toezeggingen gedaan aan de Moslims met betrekking tot haven faciliteiten voor de Moslims en een regeling omtrent Mostar. Deze toezeggingen bleven tot 15 oktober staan. Wanneer de Moslims dan nog niet hadden ingestemd met het VN/EG vredesplan zouden de toezeggingen worden ingetrokken. Inmiddels is het ultimatum verstreken en hebben de Moslims niet ingestemd. De Kroaten, Serven en Bosnische Serven hebben andermaal geprobeerd de druk op de Moslims te verhogen en bij hen de zwarte Piet neer te leggen door zich nogmaals voor het vredesplan uit te spreken. Hiermee willen zij laten blijken dat het vastlopen van de onderhandelingen niet aan hen ligt. De verwachting is dat er een nieuwe ronde met onderhandelingen moet komen.

Balkan conferentie

De internationale onderhandelaars Owen (VN) en Stoltenberg (EG) zijn een nieuw vredesplan aan het voorbereiden. Hierin moeten de etnische problemen in het voormalig Joegoslavië

als geheel worden besproken. Dus niet alleen een plan om de etnische problemen in Bosnië-Herzegovina op te lossen, maar een globaal plan voor geheel voormalig Joegoslavië. Vooruitlopend op het openbaar maken van het nieuwe vredesplan kwam Secretaris Generaal van de Verenigde Naties, Boutros Ghali, met het idee van een grote Balkan conferentie. Tijdens deze conferentie zullen alle (etnische) problemen van het voormalig Joegoslavië besproken worden. Een oplossing zal dan ook in een groter verband gezocht moeten worden. Dit komt dus overeen met het idee achter het nieuwe vredesplan. Verschillende partijen in het voormalig Joegoslavië hebben zich al negatief uitgelaten over dit idee. Zowel de Kroaten, Serven als de Bosnische Serven hebben hun bezwaren al kenbaar gemaakt. Zij spreken van een 'valkuil' waarin ze niet willen lopen. De voorzitter van het parlement van de Bosnische Serven, Krajisnik verwoordde het als volgt. Hij vond dat de problemen van Kosovo, Vojvodina en Sandzak van een geheel andere orde zijn dan de problemen van de Serven, Kroaten en Moslims ten westen van de Drina. Tekenend is dat hij de term Bosnië-Herzegovina vermijdt. In plaats hiervan noemt hij het, het gebied ten westen van de rivier de Drina. De Drina is de grensrivier tussen Servië en Montenegro en Bosnië-Herzegovina. De moslims in Bosnië-Herzegovina hebben zich positief uitgelaten over een dergelijke conferentie.

Milosevic in de problemen ?

De Servische president Milosevic heeft vervroegde verkiezingen uitgeschreven in zijn land. Hij durfde niet te wachten tot maandag 25 oktober. Dan zou namelijk in het parlement een motie van wantrouwen tegen het parlement in stemming komen. Door vervroegde verkiezingen uit te schrijven (19 december 1993) kreeg de oppositie niet de kans het parlement weg te stemmen. Het sudderde al langer in Servië. De radicaal rechtse leider Seselj maakte gebruik van de slechte economische situatie in Servië om zijn macht uit te breiden. Aanvankelijk steunde hij Milosevic en zijn minderheid kabinet, maar na beschuldigingen over en weer kwam hieraan een einde. Nadat Draskovic, de leider van de koningsgezinde Vernieuwing Partij, had aangekondigd Seselj te steun in de motie werd de situatie voor Milosevic kansloos. Bij de nieuwe verkiezingen hoopt Milosevic meer stemmen te krij-

gen, zodat hij (eigenlijk: zijn partij) een absolute meerderheid in het parlement krijgt. Hij heeft kennelijk nogal vertrouwen in zijn populariteit onder de bevolking.

Houding Verenigde Staten

De Amerikaanse president Clinton heeft de Bosnische Serven bedreigd het plan om de Bosnisch Servische stellingen vanuit de lucht aan te vallen alsnog uit te voeren. Naar zijn mening houden de Bosnische Serven de Bosnische hoofdstad Sarajevo nog steeds in een 'wurggreep' en daar moet een einde aan komen. Het dreigement van Clinton was een rechtstreekse reactie op de felle aanvallen zaterdag 16 oktober van de Bosnische Serven op Sarajevo. Hierbij vielen zeker 13 doden en 75 gewonden onder de burgerbevolking. Deze aanval maakte een einde aan een periode van relatieve rust.

Ook hebben Clinton en zijn minister van buitenlandse zaken Christopher kritiek geleverd op de opstelling van Europa en met name Frankrijk en Groot Brittannië in het Joegoslavische conflict. De laatste twee waren tegen het voorstel van de VS om het wapenembargo tegen de Moslims in Bosnië-Herzegovina op te heffen. De VS vindt nog steeds dat het conflict in het voormalig Joegoslavië in hoofdzaak een Europees probleem is. Clinton probeert door dit te benadrukken zich verder los te maken van het Joegoslavische wespennest. Waarschijnlijk is dit een reactie op de teleurstellende resultaten die tot nu toe zijn behaald in Somalië en in de blokkade tegen Haïti waarin de VS rechtstreeks betrokken zijn. President Clinton staat in zijn land onder zware druk. Hij had beloofd bij zijn verkiezing tot president de binnenlandse problemen op te lossen. In tegenstelling hierop raakt hij verzeild in weinig hoopvolle buitenlandse zaken. Aan de ene kant wil hij zich dus losmaken van de problemen in Joegoslavië maar aan de andere kant wil hij ook krachtadig over komen (luchtaanvallen).

Krijgsgevangenen

De drie strijdende partijen in Bosnië-Herzegovina zijn een krijgsgevangenen ruil overeengeko-

men. De Moslims hebben met zowel de Bosnische Kroaten als Bosnische Serven een overeenkomst gesloten. Maandag 18 oktober werden de eerste Moslims (728) en Bosnische Kroaten (314) vrij gelaten. De Bosnische Kroaten werden vastgehouden in Konjic en overgebracht naar Mostar waar zij worden vrijgelaten. De moslims zaten vast in Gabela en zullen in het noordelijker gelegen Jablanica in vrijheid worden gesteld. De hele operatie staat onder het toezicht van het Internationale Rode Kruis. In totaal zullen ongeveer 7000 gevangenen van alle drie de partijen worden vrijgelaten.

Militaire situatie

De namen die genoemd worden zijn terug te vinden op het bijgevoegde kaartje.

In het noorden van Bosnië wordt nog steeds slag geleverd rond de Posavina corridor. De intensiteit van de beschietingen is de afgelopen tijd zelfs toegenomen. De Moslims hebben bedreigd dat ze een grootschalig offensief van de Bosnische Serven zullen afstraffen met de inzet van chemische wapens. Waarschijnlijk beschikken de Moslims echter niet over wapensystemen die de chemische middelen in de linie van de Bosnische Serven kunnen brengen. Ze zullen dan gebruik moeten maken van primitievere methoden.

In de noordelijke steden Brcko, Maglaj en Tesanj wordt ook melding gemaakt van een toename van de beschietingen. Maglaj en Tesanj zijn de grootste steden in een gebied van ongeveer 15 bij 20 kilometer dat wordt bewoont door voornamelijk Moslims. Doordat de Bosnische Serven de militaire controle hebben over het omringende gebied, is een enclave ontstaan. Hierdoor staan de Moslims militair zwak. Denk aan aanvoer van nieuw materiaal en manschappen. Tevens is de nood hoog voor de burgerbevolking omdat de Bosnische Serven niet toestaan dat VN-konvoien de enclave voorzien van voedsel en medicijnen. Er worden wel voedseldroppings uit gevoerd. Woensdag 20 oktober bereikte een VN-konvoi de stad Tesanj, dit was voor het eerst sinds 5 maanden.

In het noord-westen van Bosnië, in de Bihac pocket, is het regeringsleger van Izetbegovic er nog niet in geslaagd de orde te herstellen.

De opstandige Moslim bevolking in de Bihac pocket heeft zich massaal achter de 'president' van dit gebied geschaard, Fikret Abdic. Het regeringsgetrouwe leger van Izetbegovic dat ingezet is om de opstand de kop in te drukken verliest steeds meer aan kracht. Er zijn berichten dat al drie brigades van het vijfde (BiH) korps, dat zich in de Bihac enclave bevindt, zijn overgelopen naar het rebellenleger van Abdic. De eenheden van het Bosnisch Kroatische leger die zich in het gebied bevinden, bemoeien zich niet met de strijd tussen de Moslims in de Bihac pocket. Zij hebben echter wel de kant gekozen van Abdic.

Vitez en Busovaca zijn voortdurend het toneel van gevechten tussen Moslims en Bosnische Kroaten. Met name Vitez ligt continu onder vuur. Vitez ligt in een gebiedje dat wordt beheerst door het Bosnisch Kroatische leger (HVO) maar de Moslims zijn zowel vanuit het noordoosten als het zuidwesten tot op enkele kilometers genaderd. Het gebied tussen Vitez en het 30 kilometer zuidelijker gelegen Gorni Vakuf wordt beheerst door het moslim leger (BiH). Gorni Vakuf ligt weer precies op een confrontatielijn tussen het moslim leger (BiH) in het noorden en de HVO in het zuiden. Hier vinden ook dagelijks beschietingen plaats. Geen van beide partijen boekt echter veel terreinwinst. Uit de bovenliggende beschrijving mag duidelijk zijn dat er in centraal Bosnië de confrontatielijnen tussen HVO en BiH geen gesloten front vormen.

In Kiseljak is de staf gevestigd van het Nederlandse transportbataljon. Het gebied rond Kiseljak wordt beheerst door het Bosnische Kroatische leger (HVO). Er vinden aanvallen plaats van Moslim zijde. Hierdoor stijgt de spanning in dit gebied, want onderhandelingen op lokaal niveau hebben nog niet tot overeenkomsten geleid. Opvallend is, dat het Bosnisch Servische leger (BSA) steun verleend aan de Bosnische Kroaten in dit gebied. Voor de VN-militairen in Kiseljak betekent de oplopende spanning een beperking van de bewegingsvrijheid en het 24-uur per dag bemand houden van de posten.

De situatie in de gedemilitariseerde zones rond Srebrenica, Zepa en Gorazde is vrij stabiel. Met een gemiddeld aantal inslagen van ongeveer 25 is het rustig.

De Bosnisch Servische strijdkrachten houden de hoofdstad Sarajevo strak in haar greep. De afgelopen tijd is er sprake van een toename van de beschietingen. Een daadwerkelijke in-

name van Sarajevo door de Bosnische Serven ligt niet voor de hand, althans er zijn nog geen aanwijzingen die daarop duiden.

In de stad Mostar blijft de situatie gespannen. Zowel de Bosnische Kroaten als de Moslims hebben geen opvallende militaire successen geboekt. Het blijft bij het elkaar bestoken met mortieren en artillerie.

Oorlog en geld

Met het afsluiten van dit artikel, werd er een opzienbarend bericht gepubliceerd in een landelijk ochtendblad. In dit artikel komt de Weense hoofdcommissaris van politie, dr. Günter Bögl, aan het woord. De Weense politie heeft ontdekt dat Joegoslavische drugsyndicaten in Amsterdam en Rotterdam een dominante rol spelen in de financiering van de Joegoslavische oorlog. Het is onduidelijk aan welke groepering(en) in het voormalig Joegoslavië de steun wordt verleend.

VN-vredesmachten in Oeganda/Rwanda

Vdg Offenberg

VN-missie UNOMUR

De aanvallen van het FPR (het Patriottische front van Rwanda) vanuit Oeganda op de noordelijke zones in Rwanda en de veronderstelde steun van Oeganda aan het FPR hebben geleid tot het inzetten van VN-waarnemers. Deze waarnemers van UNOMUR (United Nations Observers Mission Uganda/Rwanda, totaal 81 man) zijn ingezet in het grensgebied van Rwanda en Oeganda aan Oegandese kant en hebben tot taak te controleren of de Oegandese regering zijn belofte nakomt. De belofte houdt in dat Oeganda geen materiële steun aan het FPR verleent en het smokkelen van wapens door derden niet toestaat. Begin oktober 1993 was de waarnemersmissie in Oeganda nagenoeg op volledige sterkte.

Volgens onbevestigde berichten zou de Oegandese regering inderdaad steun hebben verleend aan het FPR, in ieder geval passief, maar mogelijk ook actief. Eenheden van het Oegandese leger zouden, als reactie op beschietingen door het Rwandese leger van (vermeende) posten van het FPR in het Oegandese/Rwandese grensgebied, zelfs actief aan de strijd hebben deelgenomen.

Nieuwe VN-missie

Recente ontwikkelingen in de politieke situatie hebben geleid tot het ondertekenen van een vredesakkoord in Arusha (Tanzania) op 4 augustus 1993, waarin de regering van Rwanda en het FPR samen moeten komen tot de vorming van één nationaal leger en deelname van het FPR aan de regering van Rwanda. Sedert het tekenen van dit vredesakkoord zijn er geen (gewapende) incidenten meer gemeld tussen het Rwandese leger en elementen van het FPR.

Hoewel het tekenen van een vredes-akkoord een grote stap op weg naar normalisering van de situatie in Rwanda is en de verhouding tussen FPR en regering op dit moment enigszins ontspannen lijkt, blijft er onderling wantrouwen bestaan:

- 1 Een niet onaanzienlijk deel van het kader van het Rwandese leger is tegen integratie van de FPR-"rebellens".
- 2 De al tientallen jaren bestaande tegenstelling tussen Hutu en Tutsi zal ook door dit akkoord niet (zondermeer) verdwijnen. Het onderlinge wantrouwen is in ieder geval op dit moment nog erg groot.
- 3 De relatief gunstige militaire positie van het FPR zou de leiding van deze beweging wel eens in de verleiding kunnen brengen in het vervolg van het proces verder eisen te gaan stellen.

De komst van een internationale vredesmacht, onder supervisie van de Organisatie van Afrikaanse Eenheid (OAE), is voor het uitvoeren van het vredesakkoord van Arusha noodzakelijk: de regering van Rwanda heeft, evenals het FPR, gevraagd een "neutrale, internationale" vredesmacht te sturen om het vredesproces te gaan begeleiden.

Een VN-delegatie onder leiding van de C-UNOMUR, de Canadese generaal Dallaire, heeft onderzocht wat een eventuele vredesmacht voor Rwanda zou moeten inhouden. De problemen bij de vorming van deze vredesmacht op dit moment zijn:

- 1 De grootte van de vredesmacht (1000 - 1600 man, voorzien, de huidige regering van Rwanda wil 4000 man).
- 2 De financiering van de vredesmacht
- 3 De keuze van instructeurs die moeten gaan assisteren bij de opbouw van het nieuwe, geïntegreerde leger van Rwanda (de regering wenst Fransen en Canadezen, het FPR wenst Belgen en Tanzanianen)

De consequentie van het vormen van deze nieuwe VN-missie is wellicht dat de missie UNOMUR weer snel wordt beëindigd.

De nieuwe vredesmacht (onder de naam UNAMIR, UN assistance Mission for Rwanda) zal gelegerd worden bij Kigali. Eén van de taken van de vredesmacht wordt de rust in Kigali te garanderen, in samenwerking met een bataljon (600 man) van het FPR en een eenheid van het

regeringsleger. Het FPR is inmiddels begonnen met het formeren en opleiden van zijn bataljon. Van de vredesmacht zou ook het contingent waarnemers van de OAE (Organisatie van Afrikaanse Eenheid) deel moeten gaan uitmaken. De sterkte van deze groep ligt momenteel rond de 120 man, afkomstig uit o.a. Marokko, Egypte, Congo, Nigeria, Tunesie, Senegal en Zimbabwe.

Op de korrel: de M-87 'Orkan' MLRS

sgt R. Jacobs

In dit artikel zal de 262 mm M-87 'Orkan', een Multiple Rocket Launcher System, worden behandeld. Dit 12-loops raketsysteem is gemonteerd op de Joegoslavische FAP 3235, een zware (8 x 8) terrein vrachtwagen. Een batterij van deze raketsystemen bestaat vaak uit:

- 4 lanceerders (8 x 8)
- 4 bevoorradingsvoertuigen (8 x 8) (ieder met 24 raketten)
- 1 commandovoertuig (8 x 8)
- 2 lichte voertuigen (4 x 4) voor terreinverkenning
- 2 lichte voertuigen (4 x 4) voor waarnemingsdoeleinden
- 1 licht voertuig (4 x 4) t.b.v. meteorologisch onderzoek

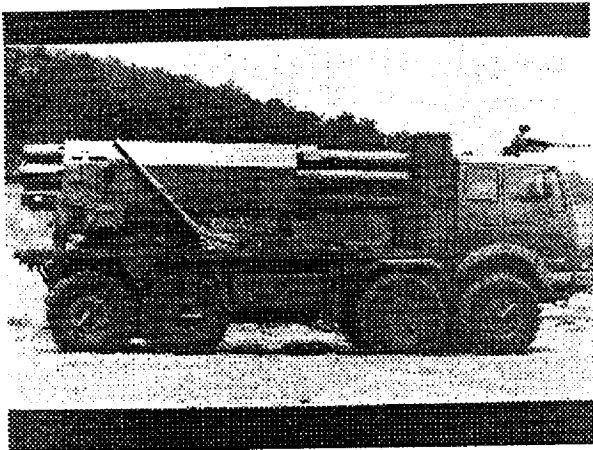
Ontwikkeling

In eerste instantie werd deze meervoudige raketwerper in 1988 tijdens een militaire tentoonstelling in Irak gesignaleerd. Nadere bestudering van de 'Ababeel 50' toonde echter aan dat het systeem van Joegoslavische origine is. Een jaar later, tijdens een tentoonstelling in Bagdad werd duidelijk dat het hier een samenwerkingsverband tussen de twee landen betreft. Irak had een aandeel in de ontwikkeling en produceert zelf een aantal onderdelen.

Beschrijving

Het in de inleiding genoemde commandovoertuig is uitgerust met het Duitse Teldix navigatiesysteem. Deze uitvoering, samen met de bevoorradingsvoertuigen, hebben hetzelfde 8 x 8 chassis en dezelfde inklapbare huif als een lanceervoertuig. Deze huif zorgt ervoor dat in uitgeklapte toestand het voertuig moeilijk te identificeren is.

Het laden van de lanceerinrichting gaat via een semi-automatisch systeem en het duurt ca 2 minuten om het geheel vuurgereed te maken. De raketten kunnen afzonderlijk van elkaar of in de "ripple mode" worden afgevuurd. Bij deze laatste mogelijkheid vertrekken de raketten door middel van een elektronische afvuurinrichting in de cabine van de vrachtwagen met tussenpozen van ca 3 seconden. Wanneer men toch liever iets verder van de lancering vandaan wil blijven kan die ook uitgevoerd worden met behulp van een afstandsbediening die via een kabel van 20 tot 50 meter met de vrachtwagen verbonden wordt. Normaal geschiedt het richten via de controlepanelen, maar handmatige instelling is ook mogelijk.



Afbeelding 1: De M-87 Orkan in transportconfiguratie met de ingeklapte huif direct achter de cabine.

De Joegoslavische versie van de M-87 heeft naast de meervoudige raketwerper ook een 12.7 mm machinegeweer tegen luchtdoelen (op het dak van de cabine gemonteerd) en 4 stuks 82 mm rookgranaatwerpers (in de bumper). De bemanning beschikt daarnaast standaard over 4 stuks 7.62 mm mitrailleurs en een 90 mm RBR-90 draagbaar antitank wapen.

De raket zelf bestaat uit 2 trappen die allebei vaste brandstof gebruiken. De eerste trap wordt gebruikt om de raket in 200 milliseconden met een stuwkracht van 8000 kg uit de lanceerbuis te jagen. Vervolgens brengt de hoofdmotor, die 5 seconden lang 18000 kg stuwkracht ontwikkelt, de raket naar zijn doel. Indien dat doel op 50.000 m ligt bedraagt de duur van de vlucht 110 seconden. De aerodynamica van de raket is door middel van 4 kleppen te beïnvloeden, waardoor de baan van de raket te regelen is. Hiermee worden afstanden bereikt van 24000, 28000, 37000 of 50000 meter.

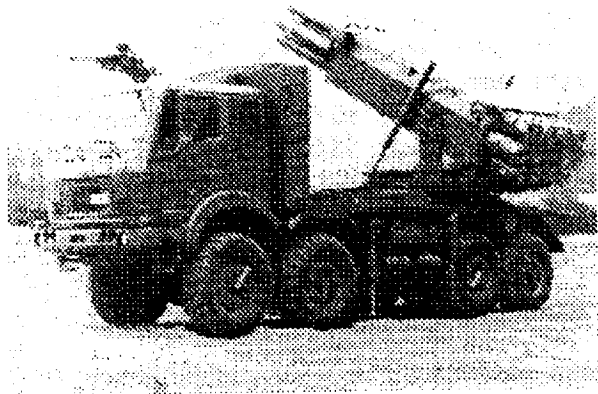
Links bovenop de lanceerinstallatie is een TV-camera te zien. De eerste raket die wordt afgevuurd, dient om de vluchtgegevens op te slaan. Om alarmering van het doelgebied te voorkomen laat men deze eerste raket voortijdig detoneren. Tot aan de detonatie wordt deze raket gevolgd met behulp van de camera. De gegevens die dit oplevert worden gebruikt om de vuurinrichting zo in te stellen dat de rest van het salvo op het beoogde doel terecht komt.

Op de raket kunnen verschillende typen explosieve ladingen aangebracht worden:

- APHE-lading (91 kg) uitgerust met een traagheidsontsteking.
- Clustermunitie met een lading van 288 HEAT fragmentatie bommen. Zo'n bom bevat ook nog eens 420 stalen bollen om het fragmentatie effect te bevorderen.
- Clustermunitie met een lading van 24 kleine cilindrische antitank mijnen met holle lading. Deze mijnen zijn effectief tegen bepantsering van max 40 mm en uitgerust met stabilisatievinnen om een juiste stand op de grond te garanderen.

Beide typen clustermunitie zijn overigens voorzien van een elektronische tijdontsteker voor het afwerpen van de bommen cq mijnen.

Het voertuig is uitgerust met een systeem om de bandenspanning te regelen. Daarnaast kunnen 4 poten uitgeschoven worden om een stabiel platform te creëren. Het gereed maken voor transport gebeurt door de lanceerinstallatie naar beneden en in de richting van de cabine te draaien. Vervolgens schuift men de huif erover heen en is het geheel nauwelijks meer als wapensysteem te herkennen.



Afbeelding 5: M-87 ORKAN in vuuropstelling (camera is linksboven zichtbaar).

Technische gegevens

Bemanning	5
Gewicht (gevechtssklaar)	32.000 kg
Lengte (voertuig)	9 m
Breedte (voertuig)	2.64 m
Hoogte (voertuig)	3.84 m
Bereik (voertuig)	600 km
Snelheid (op de weg)	80 km/h
Klimvermogen	60 %
Max. zijdelingse helling	25 %
Overschrijdingsvermogen	1.8 m
Lengte (raket)	4.7 m
Bereik (raket)	50 km
Gewicht (raket)	APHE/AT-mijn 389/381 kg
Gewicht (explosieve lading)	APHE/AT-mijn 91/83 kg

COLOFON

INFO-SCOOP

Is een tweewekelijkse uitgave van

101 MIDCie
Van Haeftenkazerne
MPC 12 B
Postbus 9020
7300 EB Apeldoorn

Telefoon:

ptt 055 - 574041
mdtn 573 - 4042
fax 573 - 4048

Redactie:

maj L. Hakvoort
kap R.C. de Jong

Vormgeving:

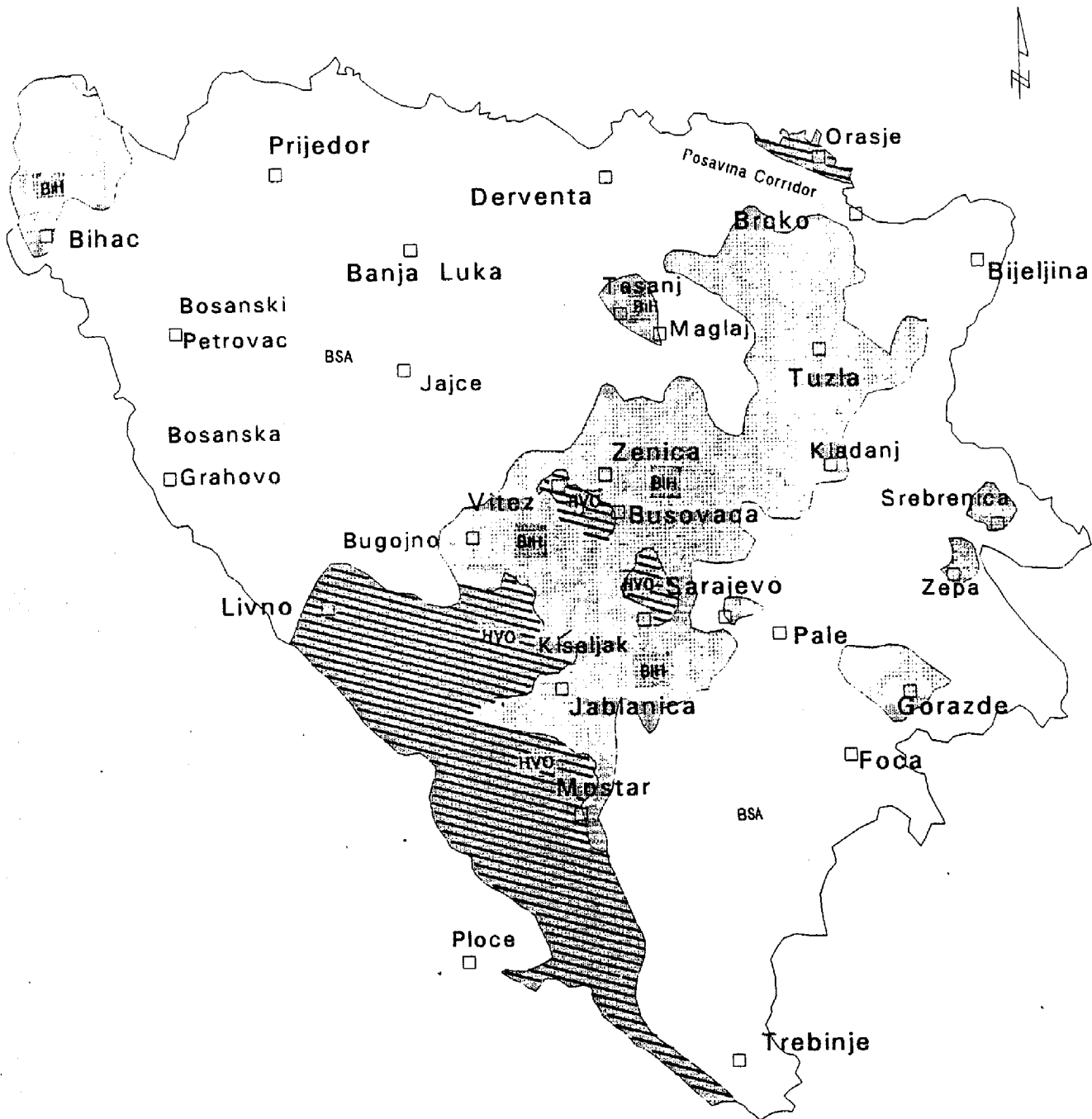
101 MIDCie




INFO-SCOOP wordt verzonden aan de secties 2 van bataljons en brigades alsmede al die onderdelen van de Koninklijke Landmacht welke functioneel belang hebben bij actuele informatie.

Zij die INFO-SCOOP nog niet ontvangen maar dit wel wensen kunnen hierover contact opnemen met 101 MIDCie op bovenstaand telefoonnummer onder opgaaf van redenen waarom zij INFO-SCOOP wensen te ontvangen.

VERZENDLIJST

MIDIS - 001



-  BSA = Bosnische Serven
-  BiH = Moslims
-  HVO = Bosnische Kroaten

